

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft., negyedévre 3 ft.

Előfizetések és hirdetések díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethető: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
Egyes szám ára 5 kr. o. e.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-törvényszék szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-só emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pestben: Haasenstein és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyiltér sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként
egész nagy íven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. e.

félévre . . . 6 „ „ „

évnegyedre . 3 „ „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőség-hez küldendők be.

A „Kolozsv. Közlöny“
szerkesztősége.

Erdélyi teendők.

a tagosítás és birtokrendezési törvények- és rendeleteket illetőleg.

VII.

Az 1854. június 21-ki urbéri nyiltparancs 63 és az 1858 január 27-ki urbéri törvényszéki utasítás 159-ik §-a meg az 1868. október 12-ki, a külön erdélyi urbéri bíróságok számára kiadott utasítás 16-ik és 17-ik §§-ai egyhangulag rendelik, hogy ha a birtokszabályozási perben oly birtokosság érdekeltek, melynél a törvényes arányosítás még nincsen behozva, a bíró a birtokszabályozás megengedhetősége kérdésében tartandó tárgyalás alkalmával az arányosítás kulcsának egységét utján leendő megalapítását, a felek közt kísérelje meg, és ha az egység nem sikerül, a tárgyalás e kérdésre is terjesztessék ki, és a megengedhetőség kérdése feletti ítélet-hozásnál a részesei arány felett is egyuttal ítélet hozassék.

Ezen czélirányos és az arányosítást illetőleg minden költséguélküli eljárással számtalan birtokszabályozási és erdőrendezési perek végeztek be a mai napig Minden urbéri törvényszéki bíró tudta teendőjét, s bár a keresetlevelekben szó sem volt az arányról, a birtokszabályozás kérdéseivel legfennebb két tárgyaláson együttesen és egy költséggel a részesei aránya felett is tisztába jöttek a felek és törvényszék s minden ítélet kapcsolatilag kiterjesztetett az arányra is; tagosításoknál, úgy mint birtokszabályozásoknál, egy térkép-nél többre szükség nem volt, hanem egy ítélet által, mindkét kérdés egy költséggel véglegesen eldöntetett, megjegyeztetvén, hogy azon időben tíz annyi pénzünk volt, mint van ma.

Már lássuk mi jót hozott be ezen egyszerű olesó s a gyakorlat által helyesnek és igazságosnak tanusított eljárással szemben az 1872. május 6-ki birtokrendezési eljárás.

Ezen rendelet II-ik fejezetének címe „A rendezés megengedhetősége“ s mégis ezen címet követő 14-ik §-ban rendeli: „köz birtokosságokban, hol az arány még nem hozott be, az arányosítás az urbéri rendezéssel egyidejűleg és ugyanazon bíróság előtt, de külön perben eszközendő.“

Több ezen fejezetben erről egy szó sincs s nincs egy betű említés a III-ik fejezetben, hanem a birtokszabályozási és tagosítási munkálatok közé a IV-ik fejezetbe az „arányosításról“ címmel mely a 45-ik §-ban rendeli: „az arányosítás iránti keresetlevélben kérelmezendő:

- az arány kulcsának meghatározása;
- az arány kulcsával meghatározott alap egyéni részletes felvétele és hitelesítése; és c)

ezen alapján a használati jognak hányad szerinti megalapítása.“ A 46-ik §. parancsolja továbbá, hogy ezen pernél is mindazon tárgyalások, becslések, hitelesítések, térképezések stb. keresztül vitessenek, melyeket ezen megboldogulásra érdemes rendelet 15—27-ik §§-aiban körülírt eljárás szabályoz, s melyeknek hallatlan költséges voltát a fennebbiekben mi is előadtuk; — de megrendeli egyszerűs mind azt is, hogy a közös birtok térképezése és felmérése azon esetben is elkészítendő, ha a felek a közös birtok felosztását nem kérik. A 47-ik §. szerint az arányosítandó birtok mérnöki felvételének és aránykulcsa részletes kimutatásának hitelesítése után a mérnök az arány táblázatának egyéni kidolgozására utasítandó; ezen táblázatban a használati jognak hányada mindenik birtokosra nézve határozottan — még pedig betűkkel és számokkal — kifejezendő, s ezen táblázat megint szakértők közbejöttével hitelesítendő; mindezekre az egyes birtokosok közti arányt mindenik esetben a törvényszék ítélettel állapítja meg, s lehet fellebbezni kétszer. — A 44-ik §. a haszonvételek arányosításáról szól, valamint a 48-ik is; ez utóbbi azt rendeli, hogy ha a használat tekintetében már arányosított, osztatlan közös birtok állagának egyéni felosztása kéretik, ez iránt külön keresetlevél adandó be s a további eljárásnál ezen rendelet 2, 3 és 5 fejezeteiben megalapított szabályok követendők, az az: teljesítendőik mindazon tárgyalások, hitelesítések, becslések, mérések és legalább is nyolczszori törvényszéki költséges kiszállás, melyről fennebb elég szomoruan megemlékezni kénytelenek voltunk.

A fennebbiekből láthatja a birtokos osztály s magok a honatyák is, a kiknek Erdély szerfeletti szegénységét ismerniök kellene hogy a legelő osztály s kereseteknél, birtokszabályozásoknál most már két külön per és ugyanannyi költség meg idővesztés állított fel, ha ugyan nem több — az egyszerű és eddig minden költség nélkül keresztülvitt arányosítás a minden oknélküli külön keresetek által, s nekem, mint a ki gyakorlatból ismerem ez ügyet, ki kell mondanom, számba véve e költségek halmazát, hogy Erdélyben legnagyobb része a most még függőben levő birtokszabályozásoknak, nem érdemli meg a további költségek; minden birtokos fáradság, tünődés és bosszankodás nélkül, saját körében és közelében, ha nem két annyi de mindenesetre annyi fekvő birtokot vásárolhat, mint a menyinit hosszas perlekedés, bosszantó ügyvédi és bírósági kérelmezések után ily módon keresztül viendő négy keresetlevél szomorú lejárataától függővé tett birtokszabályozási perek következtében nyerhet.

Ezen bosszantó rendelkezés meg is termé gyümölcsét, mert tapasztalók közelebről ap-rilis havában, hogy akkor, midőn az ezen ügyekben leggyakorlatosabb ügyvéd, talán 10 ilyen pert saját költségén, a megengedhetőség kérdésében megnyert vala, védenőzeit a „M. Polgár“ és „Kolozsvári Közlöny“ hasábjain vala kénytelen currentaltatni és értekezletre felhívni a további költségek és teendők fedezése feletti határozathozatalra s ekkor is 40 családot meghaladó védenőzei közül csak egy jelent meg s az eddig saját költségén dolgozott ügyvéd kénytelen vala mandatumát a törvényszéknél letenni.

Legujabb táviratok.

Fiume, jun. 24. A szeptépter-fiumei vasutvonalrész megnyitása ma történt meg. Az állomási épületek mindenütt ünnepiesen vannak díszítve. A munkások és a lakosság „Evvivák“-kal és „Zsivók“-kal üdvözlé a vonatot. Fiumeban valóban lelkesült volt a fogadtatás. A lakosság válogattja a pályaudvarban vala összegyűlvé. Ciotta polgármester üdvözlé a vendégeket; mire gr. Zichy miniszter válaszolt. 2 órakor ebéd volt a kormányzónál. Az első köszöntőt a kormányzó mondá a királyra; Zichy miniszter Fiume városát, Triesztet, Magyarország és Ausztria testvérisülését élteté. Angeli trieszti polgármester Fiume felvirágzását kívánta. Fiumeba kéjvonalat fog indulni. Következend a „Lissa“ kazamat-hajó megtekintése. Este színházi előadás; táncmulatság és kivilágítás a kikötőben és városban.

Bécs, jun. 24. Weikersheim hitelezőinek gyűlésén a hitelezők választmányának elnöke tudatá, hogy a Creditanstalt egyesülmén az együtt aláírókkal, azon feltevésben, hogy nem fog esődi kéretni, a Weikersheim-féle követelések fedezésére másfél milliót ajánlott fel, és minthogy a 2.733,000 frt aktív állással szemben a passiv állás 7.370,050 frtra megy, 37% kínálatik a hitelezőknek. Weikersheim késznek nyilatkozott pótlizetésekre, ha vagyonhoz juthat. Az eddigi hitelező-választmány újra megválasztatott, és sokan azonnal beleegyeztek a kiegyezkedésbe.

Bécs, jun. 24. A „N. Fr. Pr.“-nek távirják Prágából: Egy Rieger és Zeithammer által aláírt körlevél a cseh járási titkárokhoz, ezeket arra szólítja fel, hogy alkalmas reichstrahi jelöltek ajánljanak. A járási képviselők a választások alkalmából ismét a legtevékenyebb működésre hivatnak fel.

Páris, jun. 24. A decentralisatioi bizottmány azt ajánlá a kormánynak, hogy Franciaország 37 ezer polgármestere a hatalmat kezelő kormány által neveztessek ki. A lyoni megyefőnököknek a polgári temetésre vonatkozó rendelete végett interpellatio tárgyalása alkalmával a kormány az egyszerű napirendet fogja indítványozni. 300 szavazati többségre számítanak.

Hendaye, jun. 24. Hétfőn Veral, Lesaca és más községekben az összes harangokat meghúzták a carlisták nagy győzelmének megünneplésére. — Hir szerint a carlisták elválták Nouvils tábornok előtt az utat és a kormányi csapatokat megszalasztották.

Berlin, jun. 23. A bir. gyűlés mai esti ülésében az 1874-ki budzet összes hátralevő részét elintézte. A vita folyamában kinyilatkozatá Delbrück az éjszak-kelet-tegeri csatornára vonatkozólag, hogy ezen kérdés nem penditett meg újra. Gr. Moltke ellenzi ezen csatorna kiépítését, mely katonai szempontból nagyon kétes értékű lenno.

Bayonne, ju. 23. Alaptalan azon hir, mintha Serrano tábornagy elutazott volna Biaritzból, hogy egységi mozgalmat idézzen elő.

Madrid, jun. 23. A válság folyvást tart. Hirként hallatszik, hogy a miniszterium ideiglenesen módosítás nélkül megmarad hivatalában.

— Az erdélyi képviselők egy része az igazság- és belügyminiszteriumhoz memorandumot nyújtottak be a kisebb kihágások elintézése tárgyában. Az emlékiratot a „Ref.“ a következőleg ismerteti

Egy 1858. június 20-án kelt legfelsőbb rendelet a közigazgatási hatáskörrel szorosabb összeköttetésben álló (tisztán rendőri természetű) némely kihágási eseteknek nyomozását és megbüntetését — az eljárás egyszerűbbé s gyorsabbá té-

tele czéljából — első folyamodásban a politikai járási hivatalra, másodfolyamodásban a pontikai országos hatóságra, harmadfolyamodásulag a cs. kir. belügyminiszteriumra ruházta. A rendeletben felsorolt kihágások a közigazgatási hatóságok illetősége alatt maradtak az alkotmány visszaállítása után is, s a törvényhatósági szervezések alkalmazásával az erdélyi megyék és székelységek területén fekvő törvényhatóságok statutumaikkal a közigazgatási hatáskört és személyzetet akként rendezték be, hogy az érintett kihágásokra vonatkozó bíraskodás első és második fokban a törvényhatóságnál fog ezután is maradni.

Azonban a bírósági szervezetnek 1872. elején életbeléptetése esetén kiadott igazságügyminiszteri utasításban kimondatott, hogy minden kihágási ügy — s így a fenn érintettek is, melyek a belügyminiszteri megerősítést nyert statutumok szerint közigazgatási hatáskör alá tartoztak — a kir. járásbíróságoknál átadandó, illetőleg azok által átvoendő. A támadt kételet folytán egy újabb igazságügyminiszteri rendelet ismételt kimondá, hogy az 1858-iki rendeletben foglalt kihágási esetek az 1869. IV. t. cz. aon elveinél fogva, mely szerint az igazságszolgáltatás a közigazgatástól elkülönítetni határozatott, jövőre járásbírósági hatáskör alá tartoznak.

Azonban több erdélyi törvényhatóság ezután is ragaszkodott a belügyminiszter által — az 1869. IV. t. cz. hozatala után — megerősített szabályrendeletéhez, s fölterjesztést intézett a belügyminiszterhez oly értelemben, hogy szabályrendeletei által kötve őrzi magát a fennforgó kihágási esetek fölötti bíraskodásra, s miután az ily fölterjesztésekre a belügyminiszter eddig nem válaszolt, a kérdéses bíraskodást tényleg ma is folytatja, míg más törvényhatóságok az illető járásbíróságoknak e kihágási ügyeket ellenmondás nélkül átadták, miből azon visszaállt helyzet sejlett ki, hogy Erdély némely részeiben ugyanazon természeti kihágási esetekben a közigazgatási, másutt a bírói hatóságok járnak el, sőt néhol pusztán a felektől függ, hogy ily esetek iránt melyik hatósághoz forduljanak, s még felülöbbsé teszi a visszasságot az, hogy egy természetű ügyekben részint a kuria, mint legfőbb ítélőszék, részint a belügyminiszter hoz végső határozatot.

Fölösleges hosszosan fejtegetni azt, hogy az ily felülöbbségi zavar mennyire csökkenti az országban ugvis igen kevésse kifejlett jogérzetet, sőt mennyire kárára van a hatósági tekintélynek is az, hogy egytermészetű ügyekben a felek köiféle eljárással találkoznak, melyek közül egyiknek törvényellenesnek kell lennie.

Országos fojtosságú ügynek tekinthető ennélfogva azon kérdés mielőbb megoldása, hogy a fönforgó esetekben a bíraskodás a közigazgatási vagy bírósági hatóságot illeti-e? Addig is, míg közigazgatási és igazságszolgáltatási szervezetünk gyökeres reformja a közigazgatási és bírósági hatáskör közti határvonal pontos és részletes meghatározásával e kérdést megoldandó, s ez által eleget lehetne tenni az 1869. IV. t. cz.-ben kimondott elvnek, lekívánatosb lett volna mindenütt, hol a közigazgatási és bírósági hatáskör terjedelme iránt kételet forgott fönn, a statusquot tartani meg, s a kételet elosztatását a kiharadhatlan közigazgatási s igazságszolgáltatási reformnak fönnhagyni. Most is legoelszerubbnek mutatkoznék a fönnálló zavarokat akként enyésztetni el, hogy az 1858. rendeletben s a törvényhatósági statutumokban foglalt kihágási esetek nyomozási s elintézési illetősége ideiglenesen a közigazgatási hatóságnál hagyassék, illetőleg annak adassék vissza.

Ha a fönforgó bírósági illetőség tekintetében azért nem tekintetnek egészen visszaállíthatónak az előbbi állapot, mert az 1858-ki rendeletben oly kihágások is utasítók közigazgatási hatáskörre, melyek szorosan véve nem rendőri természetűek, vagy az egyéni jog közvetlen megsértését tartalmazzák, s voltaképpen valamely büntény fogalma alá tartoztak, akkor is szükséges s kivihető lenne a tisztán rendőri kihágásokat egyelőre közigazgatási hatáskörben már azért is megatani, mert a rendőri szabályok felügyelete is a közigazgatási hatóságokhoz tartozván, ezek képeset egyedül arra, hogy a kihágásoknak a közbiztonságot veszélyeztető voltát illetőleg mérleljeik, s a büntetést a helyi viszonyok-

hoz mérve akként szabják meg, hogy a közbiztonság követelményeinek a tulságos enyhesség vagy főleges szigorúság elkerülésével elég tetsessék.

Az osztrák nemzeti bank a hozzá vidékről érkezett fölterjesztések tárgyában a következő körlevelet küldötte szét:

Egy idő óta a magyar piacok hitelintézetei, sőt egyes cézei is a nemzeti bankhoz fordulnak a jelenlegi viszonyok tartamára nyújtandó rendkívüli vizsgáló- és hitelezési tárgyakban.

Az az ilyen megkeresések elszigetelten fordultak elő, addig a nemzeti bank az illető piacok képviselőivel, a mennyire lehetett megállapodásra iparkodott jutni.

Az utolsó időben azonban az ilyen esetek oly gyakoriakká lettek, hogy majdnem lehetetlen minden egyes esetben csak megvitásába és megvizsgálásába is beavatkozni. Az előterjesztések többnyire tökéletesek, és nincs is idő valamennyit kellőleg megvizsgálni és azon felül az egyes képviselőkkel bármilyen módon tárgyalni.

Meg az ígért hitel felhasználása is részint megnehezítetik, részint lehetetlenné tétetik, mint-hogy az egyes vidéki piacok nagyobb piacokra hivatkoznak, melyeken, mint mondják, az ő viszonyait tüzetesebben ismerik, és melyeken ennél-fogva hitelükkel élni kívánnak, holott eme központokon tapasztalt üzleteriak is azt állítják, hogy a vidéki piacok egyes cézeit kellőleg megítélni nem képesek.

Hogy e nehézségek elháríthatóak, a meglevő erőit egy szervezetbe kell összefoglalni, mely a tett által bebizonyítsa, hogy a magyar üzletvilág, ha nem is válogatás és vizsgálat nélkül, önmagában bizik magáért egyetemesen jól áll és épen ezáltal igazolja az idegen hitel iránt támasztott igényét.

A m. kir. pénzügyminiszter legújabb Bécsben időzése alkalmával vele az értelemben tett szóbeli közlemények, úgy látszik, méltánylatra találtak, a mennyire azt a pesti kereskedő osztály multkori tanácskozásiából következtetni lehet.

Mint-hogy azonban a tanácskozások eredménye, a mennyire a nyilvános lapok azt megismertetik, a nemzeti bank részéről szintén, bár még oly gyors megvitásnak alávetendők, az önkéntesnek és piacának érdeke mindazon előfeltételeknek haladéktalan megállapítását kívánja, melyek nélkül egyezések a közös osekvés előnyire nem számíthatnak.

Az ez irányban ezennel teendő intézkedések körülbelül a következő kötelező javaslatokba lennének összefoglalhatók:

1. Az **ugyanaz** kereskedelmi kamarai kerülethez tartozó, vagy más nagyobb kerületbeli más kölcsönös üzleti összeköttetésben álló piacok, melyek a jelenlegi kivételes viszonyok tartamára biztossá váltók vizsgáló- és hitelezési tárgyak, miről első sorban van szó, az ott létező hitelintézetek és cégek önkényes aláírása után biztossági alapot alakíthatnak.

Az aláírók a netáni veszteségeikért aláírásaik erejéig szavatolnak, melyekre 20% azonnal befizetendő, a többi pedig biztossítandó lenne.

2. Ezen aláírás befizetése után az aláírók javaslatba hozzák az igényelt hitel összegét.

TÁRCSA.

Széchenyi István életéből.

(Hajnik János följegyzései.)

Gróf Széchenyi István erélye s kitartása bámulatos vala! Midőn valamely ügyet fölkarolt, azt a legnagyobb lelkesedéssel, munkássággal és kitartással sikerhez vezetni buzgólkodott; és e részben igen értett az emberek kihasználásához, értette az illetőket érdeke vonni a legkülönbözőbb módokban alkalmazott anyagi s szellemi fegyver átlát, melyet mesterileg tudott forgatni, mindig a kitűzött célt tartván szem előtt.

Ügyesen tudta fegyvereit használni mindenkinek inye-kedve, gyengéje szerint; itt kedves szép szavakkal, ott szellemi felsőbbségének vagy magas születésének tekintélyével, de nyájas leereszkedő ildomos modorával mindenkit lekötölte, az ügynek megnyerve, és a siker majdnem mindig biztos volt. Élénk emlékezetben lehet még sokak előtt, midőn a gróf Pest városának egyik tanácsulésén, egy ott fölmerült fontos közügynek megnyerni óhajtván a város bíráját, vele Pest utcáin karongva és szívélyesen társalognva végigment a nagy közönség méltó bámulataira, mely annyira föltűnő volt, hogy Pesten több napokig minden ember ezen eredményről beszélt, mert ilyesmi akkor nem történt mindennap. Gróf Széchenyi jól tudta, hogy mit mivel, és csakhamar észlelt, mert az imigyi kitűzött városbíró az ügynek megnyeretett, és belölyását illető helyen latta vetette.

Fontosabb ügyekben személyesen fordult az emberekhez szóval vagy irásban, mert ki tudott volna kedvenc tárgya mellett oly melegen, oly meg-s legyőzőleg sikra szállani, mint ő, ki meggyőződése egész tüzevel, lelkesedése teljes erejével képes volt magával ragadni mindenkit s tán a

3. A vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö- vetkezendően vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

a) az által, hogy az összes aláírók mint kereskedő-társaság megalakulnak, és annak törvényszéki bejegyzett cégevel forgatmányozzák a váltókat; vagy pedig

b) az által, hogy minden aláíró egyénileg minden egyes váltóra külön írja forgatmányát; vagy végre

c) az által, hogy az aláírók összesége egy vagy több, erre törvényesen megbízott által magát minden egyes váltón forgatmány által váltójogilag lekötöi.

5) Végre meg volna jelölendő a város, melyben a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

6. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

7. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

8. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

9. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

10. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

11. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

12. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

13. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

14. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

15. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

16. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

17. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

18. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

19. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

20. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

21. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

22. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

23. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

24. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

25. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

26. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

27. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

28. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

29. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

30. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

31. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

32. Magából folyó dolog azonban, hogy még az ilyen szervezet sem lenne gyakorlatilag keresztülvihető, ha kisebb, üzleti tekintetben kevésbé jelentékeny helyek is a vizsgáló- és hitelezési tárgyak kö-

A realiztikus irány legszemmeláthatóbb Guarnerio milanoi képfaragó művein.

Guarnerio nem keresi föl az Olymp istenek lakta berköit, nem állít elénk nymphákat, faunokat és félisteneket, hanem leszáll a gyermekszobák lármás népe közé és a pajzán gyermekvilágból választja alakjait.

La preghiéra forzata (a kényszerített bocsánatkérés műterét és laikust egyaránt mosolyra kelt. Ott áll a kis bűnös nyaknál megoldott ingecskéjében, arczán a büntudat, dacz és megadás nevésséges vegyülékével; az elpityeredett állon látjuk, hogy rögtön eltörik a méceses.

Hasonló hatást gyakorol ránk a „la sorpresa“ (a meglepetés) című szobor. Itt egy kis leány öröm- és ijedséggel tekint a magától eltartott dobozra, miből örög ugrik elő. A gyermekörömet alig lehetett volna több szerencsével és finomsággal köbe lehelni, mint azt Guarnerio e képnél tevő.

Il genio militare (a harcz nemtője) szinte hasonló felfogásról tanuskodik. A kis fiu arca boldogságtól ragyog; öltözte, mint Guarnerio majd minden alakjánál, ingecske, mi a vállon lecsuszik; a kis vitéz jobbján fakard lóg, baljában dorongot tart, mi kötéllal dekorálva a puskát helyettesíti.

Guarnerio művei közt első helyet érdemel a kis szobor, melyek címe: „La candida rosa“ (a fehér rózsza), mi egy jobb kezében rózsát tartó gyermek leánykát ábrázol, ki bal kezét szégyenlősen állához emeli; mezbomlott köntöse a csipőnél van ártatlanságra, kellem és baj ömlik el.

Az eddig említett szobroktól némi eltérést mutat a felfogásban „La gioventu di Rafael“ (Rafael ifjúsága), miben a képfaragó a nagy művészt, mint merengő ifjút tünteti elénk. — E szobron a tanulságos aprólékoság szinte rongja az összbenyomást.

Tantardini szintén milanoi képfaragótól három szobrot találunk, ezek: „la bagnante“ (fürdő nő), „egy sziklán ülő“ és „egy levelet olvasó nő.“ — Targini szintén hódol némileg a modern iránynak.

La bagnante épen fürdőbe akar lépni, egyik kezét előre tartja, a másikkal leplelt emeli; az alak előrehajolt állásában van. Tantardini e szobornál a női kellemes büvölő hatását akarta feltüntetni s cözlja sikerült. — A test elragadó szép, a szem epedő, a karok és lábak formálása minden tekintetben gyönyörű.

A „sziklán ülő nő“ szintén lepellet van ábrázolva, jobb kezét szemé fölé tartja s nagy figyelt a távol óceán hajóin föltűnő hajóra; a test itt is telt és elragadó; a szem és arczon remény honol.

Tantardini harmadik szobra, a „levelet olvasó nő“ finomságban még tulszárnyalja társait. Ez egy álló karcus nőalak, előkelő olasz köntösben; kezében levelet tart. Az arczon fonséges figyelem látszik, a ruha kidolgozása minden tekintetben mesteri; minden redő, minden kis virág a himzett köntösön a legnagyobb finomsággal van kidolgozva; nem hagyhatjuk említés nélkül a levelet, mit e nő kezében tart; e levél az elhajlás, a behajtás okozta törés és a vékonyság annyira mesterileg van előtüntetve, hogy kétékedést ébreszt bon-

szokott szellemi tevékenységben töltötte napjait, imádott neje s szeretett gyermekei s barátai körében örökig időzve, azokkal hosszasan és kedélyesen társalognva, a családi és a közügyek körül a legéberebb figyelmet és érdekeltséget tanusítva úgy látszott, hogy még évtizedig egész biztossággal, s a mit az életre és örömeire, mert nem hiányzott nála — mint profetikusan ihletésű szellemmel — azon jó hiszemű sejtélem, hogy szeretett hazája sorsát még jobbra fordulva látni fogja.

1860-ik évi március 3-ik és 4-én két egész napot töltöttem Döblingben a grófnál, ki ritka jó hangulatban volt és sok tréfas megjegyzést tett, mindkét napon asztalához ebédre ott marasztalt; az e két napi a legkülönbözőbb tárgyak, családi apróbb dolgok és a napi események fölötti érdekes közlései a grófnak eme napokat előttem örökké felejthetlenné tették, mintha valamit sejtetni látszott volna, ez alkalommal fölemlíté, miszerint attól tart, hogy a kormányának és közügyeinek biztos tudomása van arról, hogy ő írta az „Ein Blick auf den Rückblick“ című és nagy szenzáció ébresztett munkát, s hogy ő több efféle dolgozatokkal is foglalkozik, — s hogy őt Döblingből áthelyezik más állami tétobolydába, hol még legmeghűttebb embereivel és családjával sem érintkezhetik rendőri biztossjelenléte nélkül; pedig ezen emberféleket erősen gyűlölni látszott; — „ekkor — ugymond megszűnnék életemnek legkedvesebb perzei, megszűnnék és hajótörést szenvedne eddigi tevékenységemnek főrugója, t. i. azon kedves kilátás és remény, hogy élő szavaimmal és írott dolgozataimmal szeretett hazámnak szolgálatot tehessek, és ez lenne reám nézve a legsúlyosabb büntetés.“*)

Ekkortájtban a gróf még többnyire ingerült volt, s hosszasan reflex át hazánk politikai viszonyait érdeklő egyes momentumokra, és folytonos megjegyzései csipősek, erősek, sokszor nyerseks is voltak; de e tekintetben is az idő meghozta a kívánt lelki enyhülést.

1859-ik évben már a grófnak kedvenc tárgya körüli reflexióis megjegyzései még mindig kárhoztatták a status quo-t, de már sokkal engesztelőbb hangon, és egészen kedélyes modorban s mosolygó arczal tette észrevételeit, világos jeltől annak hogy a harag távol van tőle, és csakis a legjobb szándék lelkesítette arczát, midőn egyes napimozzanatok fölött pálcát tört, s roszaló nézeteit nyilvánította.

Igy folytak napok, hónapok, negyed és fél év, és a gróf folytonosan a legjobb kedélyben és meg-

nünk, vajjon valóban papirból vagy márványból van-e?

Barzaghitól két érdekes szobrot leltünk, az egyik „Primo amico“ (első barát) tökéletes társa Guarnerio szobrainak; ez bájos leánykát ábrázol, ki jobb hóna alatt ölebet tart, lábainál a megvetett baba hever.

A második szobor „Mosé“, azon jelenetet tünteti elénk, midőn a szép egyiptomi leány a kis Mózeset sás-kosarában a Farao leánya elé viszi; az arczon sok kellem az alakon sok lágyság ömlik el.

Az iparpatotaban kiállított olasz szobrok közt kiváló helyet foglalt el Bianchi milanoi képfaragó Armidája; Armida hátradől helyzetben ül, kezében tükröt s virágot tart; hajában gyöngyök, nyakán félholdas ék; a test övig födetlen.

De valahogy meg ne feledkezzünk Negro Pietro milanoi képfaragó „la pioggia“ című szobrától. E bájos kis szobor egy fuó flucskát ábrázol, ki mentő szerül a permet-eső ellen fejére borítja ingecskéjét. A gyermek idomain csupa élet és ruganyosság látszik, az arcz bohókásan bájos és az ing kidolgozása meglepő; karrair fehérmárvány gyolcs vékonyságra van itt csiszolva, úgy hogy egészen áttetsző és mégis minden redő művészi tökélyről tanuskodik.

Monteverde Columbussa a tulságos aprólékos kidolgozás bélyegét hordja magán; a fiatal Columbus egy hűjő cözölőpon ül sa távol jövőbe mereng. Az álmodozó arcz itt is nagyon sikerültnek mondható.

E szobor tószomszédságában van Ezidio Pozzi milanoi képfaragó „la giovinezza di Michael Angelo“ (Michael Angelo ifjúsága) című sikerült szobra.

E szoborban a képfaragó azon jelenetet örökíti, midőn a tizenhat éves Michael Angelo a Medicieiek kertjében Faun fején dolgozva szellemet akar a még durván kidolgozott anyagba lehelni.

A fiatal művész lelkes arczán kétség és csüggedés küzd a teremő szellem ellen; a félig emelt kalapács első csapása vagy remekművet fog alkotni a rideg köböl, vagy porrá zuzza azt.

E mű a művészet hamisíthatlan szépségével hat.

Zochi Emilio florenczi képfaragó három sikerült szobrával keltett általános figyelmet. Ezek közül egy Michael Angelot, mint véső gyermeket tünteti elénk, a másik munkálkodó gyermekeket ábrázol; a kis fiu földön ül és figyelmesen olvas egy mesés könyvből, a leányka egy számolyon ülve betűket himez. A fiu és leány arca egyaránt kifejező, a helyzet megkapó.

Cansani két szobra is figyelmet kelt, egyik az „ájlatos zene“, egy ihlett arczu gyermeket ábrázol; másik „Sappho“ mellszobra. E sokat zaklatott, félreismert nő arca kitűnően sikerült az olasz művészeknek; a szobron valódi görög szellem lebeg. Az arcz szabályos, a szemek kifejezők, a födetlen bal kebel klasszikusan domború.

Találunk még itt sok más szobrot, s köztük helylyel-közeli olyakat is, miket a művészet terén épen nem mondhatunk üdvös jelenségnek, mint például egy kanosító debardeurt, mi csak piquant-sága s az érzékek felizgatására szánt raffinrozott helyzete által hat a laikus szemlézőre.

*) A gróf Döblingben már egy percig sem érezte magát úgy mint tétobolydában lakó, — ő már annyira megszokta az ottani életet, hogy ámbár onét minden órában távozhatt volna, ő még sem volt erre rábírható, és e tekintetben minden rábeszélés és kérelem hasztalanul hangzott el.

A csik-somlyói középtanoda iskolabizottmány üléséből.

Csik-Pálfalva, jun. 20. 1873.

A bizottmányi tagok e hó 16-án a székház nagy halltermében megjelentek, Mikó Antal, Györfy Pető és főtiszt. Nagy Lajos ő méltóságai által küldött püspök ő excellenciájához, kiknek kíséretében d. e. 10 órakor ő excellenciája a mondott terembe lépve, nagy éljenzések közt elfoglalta az elnöki széket.

Püspök ő excellenciája konkrét alakban előadja a gyűlés tárgyait. Felkérte a bizottmányt, hogy letárgyalván a mondottakat, válasszon egy kis, inkább kezelő bizottmányt, mely mindenként előtti a legszükségesebb iránt intézkedjék. — Az előbbeni gyűlésből a jegyzőkönyv — melyben a tisztviselők is megvalának választva — ugyan felküldött; de a jegyzőkönyv a püspöki leiratnak nem felel meg, ezután ő nagyméltósága azt meg nem erősíthette. A tanári testület egy köszönő iratot intézett volt püspök ő nagyméltóságához, minek ötletéből helyén látja, hogy egy ily irat küldessék kalocsai érsek Haynald Lajos ő nagyméltóságához, ki a gymnasium tökéjének gyarapítására újra 8000 frtot adományozott o. é., erre szünni nem akaró éjjen hangzott fel.

Erre B. M. tiszti ügyész következőleg szólott a szönyegen levő tárgyhöz:

Nagyméltóságú püspök ur, tisztelt bizottmány! Már rég ideje, hogy a kezelő bizottmány meg van választva, miután azonban meg nem erősített a jegyzőkönyv, az abban megválasztott tisztviselők sem végzik teendőiket, nincs ki végezze az ügyész terhes munkáit! Jónak látom és indítványozom, hogy ezen kezelő személyzet választásuk meg.

Madár Imre széki főjegyző ur. következőképp referál.

Nméltóságú püspök ur t. b. Loyalis nézetem a tárgyakról, melyeket elnök excellenciája kitért el ne térjünk. Legelőször megtudandó a gymnasium mostani alapja s ebből kifolyólag megoldandó a 8-ik osztály felállítására s ennek mikénti elhelyezésének kérdése; csakis ezután tétethetnek indítványok. Ezzel kapcsolatos ékes beszédében ő nagyméltóságának köszönetet mond, hogy most sem szűnt e tiszta katolikus jellegű iskolánkat segíteni, mert jelenben is 4000 o. é. frttal járult a töké gyarapításához, a gyűlés felállván, hosszason éljenzi ő nmlgt s helyesli azon indítványt, hogy a kalocsai érsek a tettekben halhatlan Haynald L. ur ő nmlgtához köszönő, vagy emlékirati menesztessék. Végre ugymond: mielőtt a kitért pontok tüzetes tárgyalásába bocsátkoznám, kívánom, hogy az isteni gondviselés egyházunk javára, édes hazánk boldogulására Nagyméltóságodat éltesse (Éljen).

Ezétán a pénztárnok tett jelentést: urbéri állam kincstári kötvények, községek és egyesek által kiállított kötelezvények, — ugy községek, egyesektől megígért, de be nem fizett ajánlatok nyomán jelenleg, ide nem számítva H. L. és F. M. ő nm. jelen alapítványait, tesz a gymnasium tökéje 93 ezer s néhány száz o. é. frtot; így 1859-től növekedett a töké 17 ezer o. é. frttal; ide számítva az említett két alapítványt ma az egész alap-

Ezen sejtelve a grófnak csakhamar valósult. Március 4-én 1860-ban ebédutáni 3-4 óra közt a gróftól távozni akarván, szokott módon — legbensőbb hódolatot vehetetlenül szerint — bucsút vettem a nemes gróftól, ki távozáskomor imigyszótt hozzám: „Őn ugyan még a ma esti 5 órai vonattal haza utazhatna Sopronyig, de nem bánám, ha még ma Bécsben maradna és holnap reggel 8 óra előtt elmeone a grófnőhöz megtudni tőle, vajjon nem parancsol-e valamit e czenki kastélyi személyzetet illetőleg, minthogy nem sokára a grófnő úgy is leköltözni szándékozik Czenkre, hol a nyári idejny szokta rendszeren tölteni.“

Ea tehát március 5-én reggeli 7 1/2 órakor megjelentem a grófnő lakásán, de mily nagy volt meglepetésem, midő a házi szolgálótól első hírt vettem annak, hogy e perc-ben távoztak el a innét rendőri biztosok, kik ott az ifjú grófok szobáit kiküldték és minden föltekáltak. — Ugyanez alkalommal a harmadik szobába is behatoltak a rendőri biztosok, hol gr. Zichy Rezső es. kir. huszárkapitány a grófnőnek édes fia volt beszállsolva, ki az olasz hadjáratban gr. Gyulay fővezér s hadparancsnok oldala mellett részt vett, és akkoriban szabadsággal tartózkodott edes anyjánál Bécsben. Gr. Zichy Rezső, ki még az ágyban fekvő volt, a hozzája behatolt rendőroket onnét azonnal parancsolólag kiutasította azon határozott kijelentéssel, miszerint ő es. k. kapitány és az ő szobájában semmiféle rendőr nem fog kutatást tenni; mire a rendőroek egész tisztelettel ajtót kerestek és sietve eltávoztak.

Ezeknek láttára gr. Zichy Rezső azon gondolatra jött, hogy Döblingben is valószínűleg kutatás történhetett mostoha atyjánál gr. Széchenyi Istvánnál, és csakhamar felöltözödvé kikocsizott oda, és úgy találta a dolgot, mint azt sejté.

A döblingi tébolyda körül volt véve rendőroekkel, és a gróf szobáiban az akkoriban leghírhedtebb bécsi rendőri főbizos (Sommerfeld)

töke 105 ezer o. é. frt. A két utóbb tett alapítvány kamatjaiból a kiadásokon felül marad 1400 o. é. frt.

E kimutatás felolvasása után püspök ő excellenciája oda nyilatkozik, hogy jelenben a töké mostani gyarapodása folytán, a többi akadályokat is elhárítva a 8-ik osztály felállítható. A gymnasium lelkes igazgatója megígérte, hogy egy tanár kinevezése mellett, a többi tanárokat be fogja a működő tanárokkal együtt, mi egyelőre igen helyes is lesz s így a jövő 187 3/4 tanév folytán a 8-ik osztály megnyílhatik. Most már a tanhelyiség a kérdés tárgya?

J. F. J. derék igazgató ur e czéla s tanhelyiségül egyik szobáját ajánlá fel. Túr, szenvod, nélkülöz, csak a tanügyhez valamivel járulhasson. Éljen e derék férfi! Így lett minden akadály eloszlatva.

Györfy Pető következő indítványt tett: Nektünk van egy helyünk, mely most kaszáló, e helyet Várdotfalva közönség úgy adományozta, hogy ott gyümölcsös v. fürdő alakítsassék, de az más czéla használtván, kérem a bizottmányt vegye fel azt a gymnasiumi töké gyarapítására. Egyhangulag elfogadtott. Erre nézve dr. Körmendi Lajos ur felvilágosítást ad, mint Várdotfalva egyik községi képviselője, hogy már is a „községi képviselő“ gyűlésben indítvány tétett arra nézve, hogy ha a helyiség a kellő czéla nem fordítatik, újra a község birtokába maradjon.

Püspök ő excellenciája azt indítványozza: hogy mind a községek, mind az egyesek, kik a töké gyarapítására adakoztak; de eddig azt be nem fizették — tekintve, hogy ily csak is a kamatra van szükség, azt fizessék be, s rendes írásbeli kötelezvényét állítsanak ki.

Adorján Imre tanár felemlíti, hogy az adakozók közül már sokan elhaltak. M. J. erre megjegyzi, hogy ha meghaltak, van fiak vagy rokonai, kikre a birtok szakadt, s azon örökösök tartoznak az ajánlatokat befizetni. Helyesléssel vétett tudomásul.

A kezelő bizottmányi tagok lemondván állásukról T. F. árvaszéki elnök indítványozza a nagy bizottmány újra választását, mit tő K. M. is jónak véleményez.

Elnök ő excellenciája nem látja szükségesnek a n. bizottmány újra választását, csakis vagy kezelő bizottmány megújítását ajánlja. M. J. hosszas beszédében fejtegeti, miért lenné szükséges a n. bizottmány, mibe a főpásztor ő nmlga is bele nyugszik és így a nagy bizottmány megválasztván, az az: a meghaltak, vagy eltávoztak helyébe mások candidáltván, a névsor kiegészítettet.

Végül a kezelő bizottmány is megválasztott, elnök: Puskás Ferencz Csikszék érdemtelles alispánja, alelnök: Fdó N. L. főesperes, jegyző: Kis Gusztáv gym. tanár, pénztárnok: Adorján Imre tanár, ellenőr: Király L. t. ügyvéd, B. M. tiszti ügyész. Levéltárnok és íktató.

Elnöki rövid zárbeszéd után az ülés szétoszlott d. u. 2 órakor.

Másnap d. e. 8 órakor Fogarassy Mihály püspök ő excellenciája szülőtte földjére Gyergyóba távozott, kísérve számos világi és egyházi tisztelőitől.

Csiszér Pető.

végezte a kutatás azon nemét, mely az akkori kormány közegeinek örökös szennyfoltja fog maradni.

Mit találtak ezen kutatás alkalmával és mit vittek el onnét, arról nem volt közelebbi tudomásom; annyit azonban tudok, hogy a gróf eleinte a dolgot tréfásan vette, és másnap nevetve mondta el az egész eseményt barátainak; harmadnap azonban midőn az akkori rendőr miniszterhez (ha nem csalódom Thierryhez) egy magán levélkében azon kérést intézte, hogy mivel a kutatás alkalmával egy „bonboniért“ is elvittek asztaláról, ez pedig kedves emlékü tárgya lévén — a miniszter ezt neki visszaszolgáltattni sziveskedjék; mire a miniszter azon válasszal felelt (megküldötte-e egyuttal a kívánt s egészen ártatlan tárgyat, nem tudom) miszerint a grófra nézve jövőben Döbling megszünt legyen politikai fodorkodásainak (politische Umtriebe) asyluma lenni; erre a gr. eleinte méltó haragra lobbant, utóbb azonban elkomorodott, és hallgatag, de erős melanchóliába esvén, lelki állapota napról-napra annyira zilált és földúltá lón, hogy környezetének és családjának legmélőbb aggodalmakat okozhatott.

Ezen állapot márcz. hó utolsó napjaiban valóban félelmesé vált, mert a gr. megtagadta magától a családdal és barátival való érintkezést, egyedül Béla fia időzött nála olykor néhány perczekig, mire a gr. ezt is kerülni akarni látszott, és teljes visszavonultságában egész napon át egy árva szót sem lehetett ajkairól hallani, örökké mélabus merengésben elmélyedve nézett maga elé, nem figyelve a külső benyomásokra, nem észlélve mit is, mi körülötte történt, és teljesen elzárkozva mindentől, mi kedves lehetett előtte, vagy őt eddig az élethez kötötte, és ahhoz még mindig melegen fűzte.

Külföldi hírek.

Az „Assemblée Nationale“ egy ily czimű cikket közöl: „A maj, 24-ki kötvény, mely a conservatív többség vezérei s a kormány közt állapított meg.“ E cikkből kijelentetik, hogy mindazon kérdéseket félre kell tenni, melyek alkalmassá lennének a többségben szakadás előidőzésére, vagy annak a kormánytól való külön választására; következőleg minden oly nemű kisegítő eszközt, mely a status quot megváltoztatná, el kell hagyni a terület teljes fölzsabadulásáig, s a politikai és társadalmi újraszervezésre irányzott főbb javaslatok elfogadásáig. A többség s a kormány teljes egyetértésben óhajtanak maradni az általános választások tekintetéből.

A „Journal Officiel“ következő jegyzéket közöl: „A köztársaság elnöke megkapta az austriai császár és Magyarország apostoli királya, és az orosz császár ő felségeik választat ama levélre, melyben a köztársaság elnökévé megválasztását közlé ő felségeikkel. Ugyanekkor ő felségeik megerősítették saját nagykövetik teljhatalmait. Lovag Nigra átnyujtá ama leveleket, melyek őt mint az olasz király ő felsége rendkívüli követét s meghatalmazott miniszterét megerősítették.“

Az angol lapok telvék a persasah fényes fogadtatásának részleteivel, ki 18-kán érkezett meg Londonba.

A pályaudvar pompásan volt feldisztatva. Wales, Cambridge, Christián s Eduárd szász-weimari hgek várták a sahot a külleposzözetben. A vonat megállásakor a persa induló játszott el. A roppant tömeg zajosan üdvözlé a sahot, ki Wales hercegegel egy nyit kocsiban ment a Buckingham-palotába. Oda érkezve a sah, az udvari tiszték által egy terembe vezetett, hol az angol hercegektől elbucsuzott. Erre csakhamar az orosz tronörökös látogatást tett a sahnál. Erre bál volt Sutherland herczgnőnél, melyen a sah, Wales herceg, az orosz tronörökös, s e két utóbbi nejeik is megjelentek. 18-án a sah látogatásokat tett Wales, Edinburg, Teck és Cambridge hgeknél, s erre a diplomatiai testületet, később az angol minisztereket audientiait fogadta. Este Wales herczegnél vacsorált. 19-én kelle a sahnak Windsorbba a királynőnél látogatást kelle tennie.

A „Times“ berlini levelezője szerint az oroszok közül, midőn azok Khotseili városát elfoglalták, 6 ezer chivait, 6 ágyuval kivertek, csupán 2 ember sebesült meg.

Mángit városa igen erélyesen védelmezettvén 3 ezer turkomann által 3 ágyuval, annak birtokába vételekor az oroszok 15 holtat és sebesültet vesztettek. Mángit a győzők által fölégettett s egészen lerontott. Még Khotseili elfoglalása előtt küldöttségek érkeztek több helységek kergiz és turkomann helyőrségeitől, Lomakike ezredes táborába, mag a megadási ajánlatokkal. Mángit Chivatól 60 mértöldnyire, éjszaknyugotra esik. Hanki, hova Kaufmann tábornok június 1-én, Mángit elfoglalásán napján érkezett meg, Chivatól csak 25 mértöldnyire délkeletre esik. A Hankiba érkezés előtt 2 nappal Kaufmann tábornok Surakhan közelében átkelt az Amun.

ÚJDONSÁGOK.

Kolozsvár, június 26.

— T. olvasóinkat kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mihamarább megújítani nehogy a lap küldésében fenakadás tröténjék

— Király ő felsége 21-én d. e. 10 órakor, gr. Pejacseovich főhadsegéd kíséretében megjelent a nemzetközi vilákiállításban: 1/2 órai időzés után ő felsége az irápalotába ment, s megsejmelte az osztály szövet- és papír- ipar osztályait. Rajner főhg ur, ennnek neje, Lajos bajor hg és neje, szintén megsejmeltek 21. a kiállítás. Augusta császárné ő felsége egy tavirati közlés szerint 25-én esti 8 órakor érkezik a nyugati vasut bécsi pályaudvarába. A császárné Bécsben jelenlétének megünneplésére, legfelsőbb parancs folytán, 27-én az udvari operaszínházban díszelőadás leend.

— A király ő felsége a világtárlatból már napok előtt megvette ama pompás cikkeket, melyekkel az orosz czár ajándékait fogja viszonozni; köztük a herendi porcellánokból egy öt ezer frtos vázát, s ezer frtos asztalt.

— Az országgyűlés legközelebb el fog elnapoltatni, és a „Pester Lloyd“ hire szerint csak november 8-án hivatik újra össze.

— Az erdélyi képviselők egy része az igazság- és belügyminiszterhez memorandumot nyújtott át a kisebb kihágások elintézése tárgyában.

— A városi kapitányság egy újabb hirdetményében kötelességévé teszi mindenkinek az ártalmas kigözölgésű helyek vasgálicozozali fertőtlenítését. Ez helyes intézkedés, azonban tekintettel a vasgálicz árának hirtelen lett fölemelésére, kötelessége volna a városi hatóságnak a végett is megtenni a szükséges intézkedéseket, hogy a keresők lehető legolcsóbban juthassanak a fertőtlenítő anyaghoz. Nem sürgetjük a lelkiismeretlen önérdékkel szemben (kik már 12-15 kron is árulják a vasgálicz fontját) az ártalmatitót, hanem felhívjuk az illetők figyelmét a „Budapesti Közlöny“ 1872. évi 264. számában közzétett belügyministeri

rendeletre, melynél fogva a szomolnok, selmeozi, nagybányai bányahivatalok utasítottak a vasgálicz nagyban leendő termelésére és hogy a megkereső hazai közigazgatási hatóságok szükségleteit ki-elégítsék, sőt Szomolnokról a vasgálicz tartalmu folyadékot ingye n szolgáltatják ki, a megrendelő csak a szállítási költségeket köteles hordozni. Ugy tudjuk, a Pest városi tanács tavaly ép a kereskedők tulságos nyereszkesége miatt nagy megrendeléseket tett és vételáron szolgáltatá ki a közönségnek, mely uton az fél árával is olcsóbban jutott a vasgáliczhoz. — Reméljük, hogy hatóságunk se fog soká késni a megrendeléssel.

— Maros-Vásárhelytt egy kolera eset fordult elő mint azt egy távirat jelzi.

— Szám 4998 — 1873. Az erdélyi föl dtehermentesítési kötvényeknek az 1873-ik év első felére meghatározott XV-ik kisorsolása folyó év június hó 30-án délelőtt 9 órakor az alórti igazgatóság hivatali helyiségében (Budavár m. kir. belügyminiszterium) nyilvánosan fog megtartatni.

— Tisztelt szerkesztő ur! Félreértések kikerülése tekintetéből legyen szives a következő helyreigazitó sorokat becses lapjába felvenni. T. szerkesztő ur! Becses lapja június 25-ki 143 számában téves értesülés folytán az a napi hir csuszott be, hogy az egyetemen valószínűleg megszüntetik az előadásokat, s e végett a tanári kar táviratot is intézett a vallás- és közokt. miniszteriumhoz, válasz azonban még nem érkezett. E hirrel szemben kijelenti ezen kir. tud. egyetem tanácsa, hogy az előadásokat megszüntetni még nem lát okot, s hogy eziránt a nmlgt miniszter urhoz táviratot sem intézett. Kolozsvárt 1873 jun. 24-én.

Berde Áron
e. e. rector.

440 — 1873 tan. eln. sz. — Kimutatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve 1873 évi jun. 25-ig este 12 óráig.

Helység neve Kolozsvár sz. kir. város	Helység	Lakosság	A betegség kitünet napja	Beteg ma- radt	Szaporod- ott	Összesen	Jegyzés.	
							meg- gyült	halt
Junius 25 1873.	1	26,382	18/6	55	13	68	85	19
							65	1
							3	

Medgyesi Tivadar
h. polgármester.

Biasini gyorsutazási menetrendje 1873. márcz. 27-től.

Kolozsvár és Nagy-Enyed között,

mivel a nappali vonat megszüntetett, Biasini gyorsutazása 1873. mart. 27-től kezdve Kolozsvárról Nagy-Enyedre küldi gyorskocsiját, még pedig oly formán, hogy Kolozsvárról reggel 8 órakor minden nap indulva d. u. 4 1/2 órakor Nagy-Enyedre érkezik, Nagy-Enyedről Kolozsvárra estvéli 10 órakor indulva, reggeli 8 órakor Kolozsvárra érkezik. Ezen menetén kívül lehet Kolozsvárról Nagy-Enyedre d. u. 4 órakor is indulni, ugyszintén Nagy-Enyedről éjjeli 3 órakor Kolozsvárra indulhatni, csak hogy ezen meneteknél Felvinczről N.-Enyedig és N.-Enyedről Felvinczreig a vasutalt kell utazni.

Egy személy ára 30 font szabad podgyász-szal Kolozsvárról N.-Enyedig vagy vissza az első és közbülső Coupeba 5 frt, hátulsó Coupeba 4 ft 50 kr. tulsuly 5 kr. Tordáról Nagy-Enyedig vagy vissza első vagy közbülső coupéba 3 frt — hátulsó coupéba 2 frt 60 kr. tulsuly 2 1/2 kr. — Felvinczről N.-Enyedig vagy vissza 1 frt, tulsuly 1 kr. fontként.

Felvételi iroda Nagy-Enyeden Vágó Ferencz szállodájában.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Jun. 25-ről. 1873 5% metaliques 67.40. nemzeti kölcsön 73.—. 1860-diki államkölcsön 101.75. Bankrészevények 993. Hitelrészvények 265.— London 110.90. Ezüst 110.—. Cs. kir. arany —. —. 20 frankos arany 8.90.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 75.50. Temesi 75.50. Erdélyi 73.25. Horv. Szlavon. 1872. évi 264. számában közzétett belügyministeri

Felelős szerkesztő Sándor Janos.

